

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. — Vse oglase 16 stotink na vrsto petič; posilnice, osmrtnice, javne zalvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Iz ograde zbornice.

BUDIMPEŠTA 28. Po prečitju za pisnika zadnje seje, oglašil se je poslanec Ozolcizayl (Opozicija), da bi opravičil vse rajšnji izraz poslanca Lengyela, ki je izjavil, da je že v rodbinski tradiciji gospod Tisza nasilstvo in kršenje ustave ter je navedel temu v dokaz počenjanje Tiszovega deda, ki je v komitatu s hujduki (izganjal opozicijo iz posvečevalne dvorane. Grof Tisza se je na to oglašil, da zavrne to insinucijo ter da razsvetli delovanje svojih pradedov ter rekel, da odhčao zavrača, da bi bili njegovi dedi kedaj v službi absolutizma. Kjer je šlo za to, da se istega pobija, bili so oni vedno na svojem mestu. (Živahna pohvala na desnici.) Ko je hotel predsednik dati na glasovanje prigovore opozicije proti zapisniku, počela je opozicija s tehnično obstrukcijo. Posl. Kubik je predložil polo s podpis 20 poslancev, ki zahtevajo, da se glasuje o vsakem prigovoru posebej ter da se pred glasovanjem odredi petminutni odmor.

Opozicija nadaljuje tehnično obstrukcijo in stavila je predlog glede overovljenja zapisnika, kateri predlog zahteva 5 glasovanj. Na to je opozicija stavila predlog, naj se predsedništvu izreče neznanpica. O čitanju tega predloga je opozicija burno ploskala in vslikala proti predsedništvu »Abzug«. Minsterski predsednik grof Tisza oglašil se je za besedo, da protestira proti zlorabljenju zborničnega reda od strani opozicije. Njegov govor je bil neprenehoma prekinjevan po opoziciji, ki je žvižgala in zahtevala, naj se seja pratrga. Ob 2. in pol uri pop. je bila seja pretrgana.

Ko se je seja zopet zapričela izjavil je podpredsednik, da ni opravičena zahteva opozicije, naj se minsterskega predsednika pozove na red. Pač pa je predsednik pozval na red več opozicijskih poslancev. (Hrušč na levi.) Na to je prišel govoriti predsednik Perezel, ki je opravičeval svoje postopanje in zavračal opozicije obdolžitve. Ako se opozicija glede izvrševanja zborničnega pravilnika pozivlja na svoječasnno sklenjeni pakt, more predsednik odločno oporekati naziranjju, da je pomenil pakt večno karteliranje vesti. Zbornični pravilnik ni samo v obrambo govornice svobode, marveč more tudi zagotoviti večini, da more izvrševati svojo voljo. Najkompetentnejši tolmač tega pakta, bivši min. predsednik Szell je tudi mnenja, da gre Polonyi-jev predlog preko mej zborničnega poslovnika. Isti ne obsega nikakih določil glede paralelnih sej ali pa po dveh sej na dan.

Posl. Polonyi je menil, da bo že narod obračunal z grofom Tiszo. Dokler njegova stranka ne dobi zadoščanja za kršenje zborničnega reda, bo Perezel vedno oviran na izvršnju svoje predsedniške službe.

Posl. Hock (»divjak«) je zahteval be-

sedo, a mu ni bila dovoljena, valed česar je predsednik vprašal zbornico. Pred tozadevnim glasovanjem se je morala zopet vršiti pavza, katero je zahtevala opozicija. Vsed nesporazumljenja je zbornica posl. Hocku dovolila besedo. Isti je oistro napadal predsednika in minsterskega predsednika.

Posl. Bakonyi (košutovec) je izjavil, da je predsednik kršil zbornični poslovnik, valed česar je bil pozvan na red. Tudi poslanec Lengyel je isto izjavil. — Minsterski predsednik je izjavil, da bi bil predsednik le tedaj kršil zbornični red, ako ne bi bil pravčasno naznanil popludanske seje. Po odmoru ob 6. uri in pol zvečer se je seja zopet otvorila.

Posl. Babo bavi se je v svojem govoru z vprašanjem o paktu. Obdolževal je minsterskega predsednika Tiszo, da je včeraj govoril neresnico. Tisza je proti temu protestiral in izjavil, da je včeraj rekel le to, da pakt ni bil predmetom sklepa liberalne stranke. Govornik je izjavil, da je seveda sprejel svoječasen strankin dogovor glede zborničnega reda, vendar pa da je že takrat izrekel svoje pomisleke z ozirom na postopanje opozicije in sedanje razmere dokazuje, da so bili njegevi takratni pomisleki popolnoma opravičeni (Viharno odobravanje in ploskanje na desnici).

Posl. grof Khuen Hedervary razlagal je podrobnosti svoječasnih pogajanj z opozicijo in je dejal, da je prišel do prepričanja, da se prijateljskim potom ne da napraviti parlamentarnega reda. Radi tega je odločen s telesom in dušo podpirati svojega naslednika, pa naj hoče isti na kateri si bodi način vpostaviti red. (Viharno odobravanje in ploskanje na desnici).

Ko se je na to določil dnevi red za prih. sejo, katera bo v ponedeljek, bila je seja, ki je trajala 9 in pol ure, ob 7. in pol uri zvečer zaključena.

Demonstracije slovenskih in italijanskih dijakov proti Nemcem.

DUNAJ 28. Glasom časopiških vesti, namerovali so italijanski visokošolci prirediti danes demonstracije radi prepovedi otvoritve italijanske »universitè libera« v Inomestu in v prilog ustanovitvi italijanskega vseučilišča v Trstu. Italijanskim visokošolcem imeli so se pridružiti tudi slovanski, kateri so nameravali demonstrirati v prilog ustanovitve češkega vseučilišča v Brnu in v prilog ustanovitve slovenskega vseučilišča. Na rektorjeva priporočila deputaciji italijanskih vseučiliščnikov pa so se demonstracije opustile. V natlačeno polni avli je prišlo večkrat do spopadov, ki pa niso imeli resnih posledic. Demonstranti so se na to napotili pred parlament, kjer pa so bili zavrženi po redarjih, na kar so se povraili proti vseučilišču, kjer so zasedli rampe in prepevali slovanske in

italijanske pesmi. Nemški vseučiliščniki, kateri so bili medtem odšli, so se povrnili ter skusali naskočiti rampo, valed česar je prišlo do spopada in pretepa med nemškimi in nemškimi dijaki. Na to so prišli predvseučilišče redarji, kateri so storili konec pretepu in aretirali nekaj dijakov.

Potrjenje relegiranja maloruskih visokošolcev.

LVOV 28. Naučni minister je potrdil odlok vseučilišnega akademčnega senata v Lvovu glede relegiranja 8 maloruskih vseučiliščnikov, ki da so insultirali rektorja Fialeka v jednej dvoran teologične fakultete.

Položaj na Vztoku.

TOKIO 28. (Reuter) Položaj je nespremenjen. Vodilni listi pozivljajo vlado, naj zahteva od Rusije hitrega odgovora na japonske predloge. Kakor kaže, postaja vedno težje, brzdati vojsko in mornarico. V dobro podučenih krogih vlada mnenje, da dospe odgovor Rusije pred otvoritvijo parlamenta, ki bo 5. decembra.

Vest o boleznii bavarskega princa-regenta dementirana.

MONAKOVO 28. Vest, da je princ-regent Luitpold obolel je popolnoma izmišljena. »Correspondence Hoffman« doznaja, da je princ regent popolnoma zdrav, ter da je bil danes na lovu.

Odpoved bolgarskih trgovinskih pogodb.

SREDEC 28. »Agence Tel. Bulg.« javlja: Zastopniki Rusije, Avstro-Ogrske, Nemčije, Francije in Italije obvestili so bolgarsko vlado, da so njih vlade odvzele na znanje odpoved trgovinskih pogodb.

Rusija in Japan.

PARIZ 28. Iz Tokija poročajo agenciji »Havas«. Pogajanja med Japonsko in Rusijo so se že pred 10. dnevi pretrgala in sicer, kakor se zatrjuje, radi boleznii carice, katero noče car Nikolaj zapustiti. To zavlačanje jako vznemirja javno mnenje, katero zahteva hitro rešitev.

Petindvajsetletnica združenja Dobrudže k Rumuniji.

KOSTANCA 28. O priliki 25 letnice priklonjenja Dobrudže k Rumuniji, vršile so se danes velike slavnosti v Kostanci in Tuloz. Na slavnosti v Konstanci govoril je tudi minsterski predsednik Sturdza, kateri je povdarjal, da je Dobrudža za vedno neločljivo spojena z Rumunijo. Na banketu, katerega se je udeležil ves diplomatični kor, napil je minsterski predsednik Sturdza cesarju Frnu Josipu in načelnikom vseh držav. Minsterski predsednik prečital je tudi brzjavko rumunskega kralja, v kateri se zahvaljuje na brzjavnihi čestitkah, došlih mu iz vseh delov dežele in povdarja, da je Dobrudža, po krvi rumunskih junakov za vedno združena z Rumunijo.

Lord Balfour o angleški vojski.

LONDON 28. Minsterski predsednik lord Balfour je predsedoval včeraj zvečer banketu v »United«-klubu ter držal govor, v katerem je naglašal potrebo preustrojitve vojnega urada (ministerstva) ter rekel, da misli, da pride kmalo prilika, ko bo moral vsaki dorasli človek posvečati svoje moči v obrambo domovine.

Nov rumunski minister.

BUKAREST 28. Ministerstvo je bilo dopolnjeno z imenovanjem podpredsednika zbornice, Emanuela Porumbaru ministrom javnih del. Isti je že leta 1896 vodil omejeno ministerstvo.

Viharji na Francozskem.

PARIZ 28. Iz Bordeauxa javljajo, da je danes po noči vihar tam silen vihar, kateri je povzročil znatne škode. Tudi v La Rochelle je viharla danes po noči velika nevihta, ki je povzročila mnogo škode. Sodi se, da se je potopilo več ribiških ladij.

Potres v Algeriji.

BLIDA (Algerija) 28. Danes je bilo tu občutiti močan potres.

Slovani in Italijani.

(Zvräetek.)

»L'Istria« zatrja, da Italijani ne bodo v oviro razvoju programa Slovanov, marveč v pomoč, ker oni sami (Italijani) da slone na podlagi javnega prava, ki velevali, da vsaki narod bodi gospodar v svoji hiši! Iz tega dikta izvaja »L'Istria« zaključek, da v konfliktu med Italijani in Slovani gre le za to, da se določijo meje med slovansko in italijansko hegemonijo, to je: da v konkretnem slučaju Slovani lojalno pripoznajo italijanstvo teh primorskih krajev!

Kakov nezmišeln pomenja ta zaključek v poreškem glasilu! Kakovo kričče nesoglasje je tu med prēmiao in konkluzijo! To je tako, kakor da bi priznavali komu, da ima pravico biti gospodar v svoji hiši, a bi ga neposredno na to iz iste hiše ven metali z brahijalno silo! Historiki priznavajo ekzistenco Slovanov v Istri že v 7. stoletju. Na zgodovinsko znamenitem shodu na rižanskem polju so Latini žugali Slovanom, da jih »vržejo ven«. Sedaj vprašamo: je li možno koga »ven metati«, ako ga niti ni? In metali so Slovane iz Istre vse pozneje čase, do najnovjših dob, do tistega glasovitega shoda italijanskih županov v Trstu, ko se je tedanji župan Dompieri žalostno proslavil s slinčno grožnjo! In glejte, vzlie vsemu temu »ven metanju« in vzlie vsem grožnjam »mo se tu in ironija usode je, da morajo vzlie vsemu in vsemu tudi sedanje oficijelne in Slovanom neprijazne statistike priznavati, da sestavljajo Slovani dve tretjini prebivalstva Istre! Dokazano je torej po zgodovini minulih dob in po dogodkih iz sedanjih dob, da so imeli Slovani v minulih stoletjih in da imajo v sedanjosti v Istri svojo »hišo«! Kako more torej »L'Istria« najprej pripoznavati princip, da vsakdo bodi gospodar v svoji hiši, a zahtevati v isti sapi, naj se Slovani odpovedo vsakemu pravu v tej njihovi stari hiši in naj priznajo koga drugega za izključnega

oslabel valed skrajnega boja, »ti si svobodna. Objemi mater, če tudi ona pritrdi. Kar se tiče mene, nočem te več videti ne slišati...«

»Helena«, je rekla mati mladi hčerki, »pomisli vendar, da zaideš v bedo«.

Hropenje, ki se je izvil širokim prsom morilečevim, je potegnlo na se vse poglede. Na obrazu se mu je pojavil zaničljiv izraz.

»Gostoljubnost, ki rem Vam jo bi dal, me stane mnogo!« je dejal general, vzdignivši se. Pred kratkim ste umorili samo starčka; sedaj morite celo družino. Zgodi naj se, kar se hoče, v tej hiši se pripeti neareča«.

»In če postane Vaša hčerka srečna?« je vprašal morilec trdo pogledši vojaka.

»Če bo z Vami srečna«, je odvrnil oče z neverjetnim naporom, »je ne bom obžaloval«.

»Boječe je pokleknila Helena pred očeta ter mu dejala z mehkim glasom:

»O moj oče, ljubim Vas, obzavam Vas, ki ste me obapavali z zakladi svoje dobrotljivosti, ali s strogostjo svoje nemilosti... Toda prosim Vas, naj ne bodo Vaše zadnje besede besede jeze«.

(Fride se.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

V.

(58)

Dvojno snidenje.

»Ljubo moje dete«, fej je govorit špe taje, »če se ti je mahoma porodila v sreč kaka čudovita ljubazen, sta mi vendar troje ne dolžao življenje in tvoja čista in blaga duša dajala preveč dokazov o tvojem značaju, da ni ti ne prisojal potrebae energije, da bi zidaš blaznost podobae strasti. Tvoje vedenje prikriva torej neko tajaost. Da, moje srce je srce polno potrežljivosti, lahko mu zaupaš vse; celo, če bi mi je trgala, otrok moj, bi znal jaz zamolčati svojo bōl in molče hraniti za se tvojo izpoved. Glej, si li morda ljubosumna radi najine ljubezni do tvojih bratov ali tvoje mlade sestrice? Imas li kako ljubekazno bōl v svojem sreč? Ali si nearečna tukaj? Govori, povej mi vzroke, ki te silijo, da bočeš zapustiti svojo rodbino, se ločiti od aje, fej odtegniti njen najlepši čar, zapustiti mater, brate in sestrice!«

»Oče moj«, je odgovorila, nisem ljubosumna, niti ne ljubim nikogar, še diplomata ne, Vašega prijatelja, gospoda de Vandenesse.

Markiza je obledela in deklica, ki jo je opazovala, je prenehala.

»Ne bom-li morala prej ali slej živeti pod moževim varstvom?«

»Res je to«.

»Vemo-li, kedaj in na katero bitje privemo svojo osodo?« je nadaljevala neumorno.

»Dete je rekel general z vzvišenim glasom, »ti ne misliš na vas boli, ki te bodo mučile«.

»Jaz mislim na njegove...«

»Kako življenje!« je vzkliknil oče.

»Žensko življenje«, je odvrnila hčerka šepetaje.

»Pručena si!« je dejala markiza, zadobivši znova zmocnost za govorjenje.

»Milostiva, vprašanja mi narekujejo odgovore; toda, če želite, bom govorila razločno«.

»Povej mi vse, hčerka moja!... jaz sem mati«.

O tem je pogledala hčerka mater, in ta pogled je povzročil pri markizi odmor.

gospodarja?! Ali ne vidi »L' Istria«, v kako kričeče nesoglasje se je zapela?!

Poreško glasilo je slabo označilo in tolmačilo bitstvo spora med Italijani in Slovani v teh naših primorskih krajih. Na podlagi, na kateri bi hotelo to glasilo reševati ta spor, ne pridemo do sporazumljenja nikdar. Če hočemo priti do prijateljskega razmerja, ne smemo misliti na ločenje vsak »v svojo hišo« ne smemo misliti na stavljenje mejnikov med »dvema hegemonijama«, ampak Italijani — ker mi smo od nekdanjih glasnikov te misli — se morajo spoprijazniti z mislijo na skupno življenje v isti hiši! Obojni smo tu, obojni imamo tu »svojo hišo«, iz česar sledi po principu, ki ga je priznala tudi »Istria« sama, da moramo biti obojni gospodarji v tej hiši! Ne gre za to, da se s svojimi pravicami ločimo po mejnikih, ampak gre za to, da si zagotovimo recipročne pravice na istem ozemlju, na istem teritoriju!

Ustvarjanje velike državnopravne skupine na jugu Evrope je naš ideal, po katerem čemo stremiti neprestano. Mi bomo hvaležni italijanskemu plemenu, ako bo hotelo modelovati na dosezanju tega cilja, kakor nam obljublja »L' Istria«.

Ali ponudbo poreškega glasila moramo vendar odkloniti, ponudbo namreč, da bi v plačilo za tako pomoč mi priznali italijanstvo teh pokrajin ob morju in da bi Slovanstvo abdiciralo v teh krajih, to je, da bi na vstočnih geografskih mejah teh pokrajin postavili tiste mejnike, o katerih govori »L' Istria«, in ki naj bi ločili obe hegemoniji: italijansko in slovansko! Na taki podlagi se ne sme zidati sporazumljenja, ker ne bi bilo trajno.

Gospoda! Mi živimo v jezikovno mešanih krajih, eden poleg drugega, vsi z enakimi pravicami! Kajto dejstvo, da se je pravica ene strani teptala do sedaj še nikakor ne uničuje te pravice! Gospoda italijanska: mir je prav lahko možen med nami! Ali ta mir si moremo ustanoviti le v skupnem življenju in na podlagi jednakega prava in spoštovanja mejsebojnih pravic! O hegemoniji enega samega plemena v teh krajih naj ne bo govora! Slovanski in italijanski genij naj se marveč spoštuje in naj skupno oplodujeta človeško delovanje ob morju Adrijskem!

Clara pacta boni amici. Danes, ko vidimo zarjo nove nadobudne evolucije, ki naj izbriše iz spomina trpljenja celih stoletij in ki naj osuši morje starega zavistva, je d. l. zaost vsakomur, da govori v zmislu pomirjenja, ali to stori najzadaneje, ako govori — iskreno, odkrito. Najbolje bomo služili zvišenim ideji pomirjenja, ako bomo odkrito govorili o tem, kar nas še ločuje. Zato izjavljamo danes: nikdar, nikoli in za nobeno ceno se Slovani ne odpovedo pravu življenja v teh pokrajinah! Nikdar se ne odpovedo pravicam na tej zemlji, ki je napolnjena s potom in krvjo naših dedov. Slovani poznajo lajalno svojo roko v spravo, ali pod jedino možnim pogojem: da bodo Slovani in Italijani v teh krajih živeli, ne eden nad drugim, ampak kakor enakopravni eden poleg drugega!

K poglavju o »agitatorjih«.

G. ministerski predsednik dr. Koerber je izjavil v zbornici poslancev ob viharjem aplavzu Nemcev, da vlada se absolutno ne umakne pred kakim posamičnim »agitatorjem«. Menil je odvetnika dra. Brejca v Celovcu. Pustimo veljati za hip g. dru. Koerberju, da je dr. Brejce res le »agitator« in oglejmo se malo, da-li res Koerberjeva trditve, da se on ne umika pred agitatorji, odgovarja — dejstvom.

Ljudje, ki so ravnokar uprizorili v Inomestu nasilje in brutalnost proti italijanskim dijakom — niso-li ti »agitatorji«. In vendar je vlada prepovedala italijanske svobodne tečaje in je z italijanskim znanstvenikom De Gubernatisem postopala tako, kakor da živimo kje v Turčiji ali v Kitaju!! Ali se ni gospod dr. Koerber umaknil pred — agitatorji?!

Proti jezikovnim naredbam Badenijevim so Nemci zenešli v nemško javnost najhujšo agitacijo. In oni, ki se je ustrašil te agitacije in odprave jezikovne nardbe, je bil — dr. Koerber!

Kaj so vsi tisti protestantski pastori, vsi tisti vlenemški emiserji, ki prihajajo z Nemčije doleteli k nam bujskat proti nemškemu narodom, žigat narodne boje ter zastupljat vse javno življenje — kaj so ti ljudje drugega nego — »agitatorji«, in še taki agitatorji, ki s svojimi agitacijami podé proti katastrofi za državo, ako se jim o pravem času ne zaustavi rokodelstvo?! In vendar si isti dr. Koerber — ki se baje ne umika pred nobenim agitatorjem — ne upa ni enega teh rovarjev pozvati na red!

Mari je dr. Koerber le iz zgolj ljubezni do Italijanov jel obljubljati istim visoko slovo? Tega mu ne verjame nikdo, marveč je uverjen vsakdo, da se dr. Koerber malec boji pred — agitacijami Italijanov!

Pa kaj so vsi tisti nemški profesorji, ki dajejo direkto današnji nemški politiki v Avstriji, drugega nego strastni fanatični — »agitatorji«?! Mari se ni ta nemška politika le v s l e d fanatičnih agitacij tako silno zalvalovala, da šumi in se peni toli visoko, da sili druge narode v obupen odpor? In vendar je dr. Koerber teden somišljenik tem agita-

torjem! In vendar se isti dr. Koerber, ko hoče braniti, kar je izsilila ta velikonemška agitacija, spozablja tako daleč, da pozablja na svoje dostojanstvo in prihaja v tako duševno stanje, da je žaljiv in provokatoričen nasproti nemškemu narodu!

In slednjič kaj drugega, nego fanatični agitatorji, so oni ljudje, ki so izsilili sedanje gonjo proti pravu slovenskega jezika in izzvali takov škandal proti pravu in zakonu?!

Čujte ekscelesca! Če bi bil Vaš rek o »agitatorjih«, pred katerimi se Vi ne umikate, resno mišljen, in ne naperjen le proti možem, ki se v borbi za pravo našega naroda ne plašijo Vaših — somišljenikov, podpornikov in agitatorjev, potem bi Vi nikdar ne bili somišljenik Svojih somišljenikov, potem bi Vi več del tega, kar Nemci imenujejo svoje pravo in svoje »posestno stanje«, proglasili za krivico in politično uzurpacijo, kajti doseženo je bilo le — od agitatorjev in s pomočjo divjih agitacij s fanatiziranjem nemških mas!

Iz ogrske zbornice.

Predvčerajšnja tajna in javna seja je bila slična svoji prednici: vršilo se je v znamenju boja grofa Tisze proti obstrukciji, in obstrukcije proti Tiszi. Završila se je z zmago grofa Tisze: predlog predsednika liberalne stranke Podmanitzky-ja za dvojne seje je zbornica v sprejela z veliko večino. Grof Tisza je zaključil svoj govor z zakletvijo: Mi bomo morali priti vašim (opozicije) zvišanjem do živga! Grožnja je izrečena, da-li grof Tisza tudi uresniči, to je drugo vprašanje. Vsakako pa mu bo možno doseči ta cilj še le po silnih bojih in pretresljajih, kakor smo izvajali mi že včeraj.

Iz Hrvatske.

Reški »Novi list« trdi, da je dobil iz Zagreba od jako zanesljive strani to le vest: »V vladni stranki sti se pojavili dve struji glede stališča, ki naj bi je zavzeli ob obnovljenju finančne pogodbe z Ogrsko. Ene struja, ki pa je v manjšini v vladni stranki, priporoča, da ni smeti odnehati od zahtev, izraženih v nunciji, ker se vse, kar je zahtevano tam, opira na nagodbo in na zakone. Druga pa priporoča odjenljivost, tako, da ne bi Hrvatska čisto nič dobila od vseh, razun kakih malih mrvic brez nikake važnosti. Prvi struji na čelu stoji dr. Pliverić in na njegovi strani je tudi bivši minister Josipovič. Na čelu drugih je dr. Nikola Tomašić. Med obema strujama je bilo že jako ostrih razgovorov.«

Iz solunskega vilajeta. — Mladoturška stranka.

Naš beligradski dopisnik nam piše: V solunskem vilajetu, se do sedaj ni nič storilo za uvedbo reform, niti se ne poskuša ničesar v ta namen. Edino, kar se je zgodilo, je, da je valj po ukazu inspektorja Hilmi-paše razposlal naredbe vsem oblastim v notranjem vilajetu. V teh naredbah je rečeno, naj se pravica deli ensko za vse podanike sultanove in naj se krščenim vpisujejo v žandarmerijo. Potem je zaukazano oblastim, naj love »bolgarske razbojnice« (komiteje). Taka naredba pač ne daje nikake garancije za varnost življenja krščenov.

Policija v Solunu tudi res živo pazi na vsakega tujega človeka, ki je došel tjakaj. Izlasti se boje, da bi bil dotičnik iz mladoturške stranke, ki gre za tem, da bi provzročila ustaja v Turčiji sami, toda ne smejo se pokazati čitno. Pripadniki te stranke so sami mladi in izobraženi ljudje, ki so uvideli, da njihova država mora propasti, ako ostane taka kakoršna je. Oni zahtevajo, da se reformira v tem zmislu, da bodo vsi njeni podaniki uživali popolno pravico — brez razlike vere in narodnosti. Zato zahtevajo uvedbo ustave. Ali v Turčiji sami so ti ljudje tako proganjani, da vedo o njih le bolj izobraženi ljudje, drugače pa ne ve nikdo ničesar o njih.

Dnevne novice.

Nasvet koroškim Slovincem.

Praksa uči, da se v jezikovnih stvareh na sodiščih, saj kedar se gre za pravice slovenskega jezika, nikdar ne doseže rednim putem niti najmanjšega vsepa, dokler ne začnejo ropotati vsi listi, dokler se ne razburja narod in dokler se ne postavijo naši poslanci po robu nasilstvu proti rabi našega jezika na sodiščih. In tudi v tem slučaju se branijo sodne oblasti do zadnjega s tem, da se skrivajo za vse mogoče naredbe ali da se sklicujejo na to, da nimajo nikakih naredeb, katere bi jih pooblaščevala uradovati v slovenskem jeziku. In vendar imamo člen 19. osnovnih zakonov, ki zagotavlja enakopravnost pred vsemi uradi vsem narodom v Avstriji ter je poklicano državno sodišče, da varuje s svojimi principijelnimi razsodbami to enakopravnost. Proti vsem državnim in avtonomnim uradom se je že pritoževalo na državno sodišče le proti kršenju jezikovne ravnopravnosti od strani sodišč se ni še slišalo o pritožbi na državno sodišče. In vendar bi se po našem mnenju morala in dala ubrati ta pot. Jezikovno vprašanje v sodnih stvareh je vprašanje sodne administracije ter je in-

stančna pot za pritožbe proti kršenju jezikovne ravnopravnosti druga, nego ona za meritorno pravno vprašanje.

Proti kršenju jezikovne ravnopravnosti bi se morala stranka, neodvisno od pravnega vprašanja, pritožiti na predsedništvo dotičnega sodišča, ako bi to ne ugodilo pritožbi, na višje deželno sodišče kakor drugo sodno — administrativno oblast, in od tod na najvišjo administrativno oblast v sodnih stvareh — na justično ministerstvo. Ako bi isto ne ugodilo pritožbi bi bila odprta pot na — državno sodišče. Ako bi drž. sodišče izreklo, da je sodišče kršilo zakon o ravnopravnosti, bi bilo justično ministerstvo prisiljeno se udati tako razsodbi ter izdati potrebne naredbe. Ni si mogoče misliti, da bi se justično ministerstvo, kakor najvišji čuvár zakona, hotelo ustavljati razsodbi državnega sodišča. Svetujemo torej bratom Korošcem, naj poskušajo to pot. Član 19. državnih osnovnih zakonov je nad vsemi naredbami ne le za politične, nego istotako za sodne oblasti, za katere ni statuirana nobena izjema.

Govor svet. dra. Rybára v zadnji seji mestnega sveta: »To je že drugi v v malo dneh, da se mora mestni svet in tudi mi, ki smo del istega baviti z dogodki na inomestnem vseučilišču in protestovati proti neumestnim demonstracijam zloglasnih »Burschenschafter« naperjenih proti Italijanom v zvezi s političnim, literarnim in znanostnim zvezam, ter baviti se z ustanovitvijo italijanskega vseučilišča. Kakor zadnjič, izjavljam tudi danes, da se pridružujem protestu proti onim demonstracijam iz spoštovanja do narodnostnega principa in do svobode znanosti. — O drugej zadevi bom govoril drugikrat. Za sedaj moram reči, da avstrijski Italijani nimajo pravice pritoževati se radi postopanja njihovih večerajšnjih prijateljev.

Slovani bi smeli reči, da je čas poštenjak, ker jim je poskrbel tako zadoščenje. Italijani so se vedno kazali — bodisi v listih, bodisi v praktičnem življenju — prijatelje onih avstrijskih vlad, katere so skušale, iz germanizatoričnih namenov zatreti avstrijske Slovence. Lapenna in italijanski državni poslanci so za časa Taaffejeve vlade tako podpirali nemško opozicijo, da so si pridobili očitane »fakeljозна opozicija«. Stvar se ni spremenila niti, ko so prišli v parlament takozvani liberalni Italijani ali irredentisti, kakor jih drugi krivo nazivajo. Tudi ti poslednji se omejujejo na to, da kakor njih predniki, predlagajo večših kako interpelacija o narodnih vprašanjih dočim v vseh političnih in gospodarskih prasanjih glasujejo vedno za ono vlado, katera v svojih germanizatoričnih tendencah prekaša ono izza časa Josipa II.; nekaterikrat pa briljirajo po svoji odsotnosti, da se ne zamerijo svojim dragim Nemcem ali pa še bolj dragi vlad. Ne bi smelo vznujati nikakega začudenja, ako bi slovenska manjšina ostala indiferentna videvši kako se »furor teutonius«, obrača proti večerajšnjim prijateljem. A primorški Italijani bi se ne smeli pritoževati radi tega. Italijani v kraljestvu so ogorčeni radi tega, ker so bili italijanski profesor in italijanski dijaki sprejeti v nemškem mestu se živizganjem. A kaj bi dejali Italijani v kraljestvu, ako bi znali, da so se ravno take demonstracije uprizorile v Istri proti slovenskim deželno-zbornskim poslancem samo zato, ker so se hoteli posluževati svojega materinega jezika; ako bi vedeli, da se Slovanom odreka pouk v njih materinem jeziku, slovenskim tožencem slovanške branitelje, da, še mrtvim na grobu se odreka slovanške nagrobne nadpise, kakor se je pripetilo ne dolgo temu v Miljah in v Msteradi in v prejšnjih časih tudi v Trstu.

Italijani izvršujejo tu nič manio narodno neustrupost, kakor je ona Nemcev. Sicer se pa vzlic temu jaz in moji kolegi pridružujemo protestu, a ne bomo glasovali za predloge tihoče se vseučilišča in to iz že znanih in že večkrat navedenih razlogov.

Na adresu g. Veneziana. V svojem odgovoru na izvajanja dra. Rybára v predvčerajšnji seji mestnega sveta je trdil g. dr. Venezian: da Italijani ne morejo videti v Slovanih svojih prijateljev; da Italijani sploh nimajo nobenih prijateljev, ker ni Nemci ni Slovani ne spoštujejo njihovega doma; če se oni boré proti Slovanom, se bore zato, ker si ti hočejo prijavljati zemljo družih.

Na ta izvajanja, ki jih je narekovala le hegemonistiška pohlepnost, ne pa spoštovanje do resnice, je dal primeren odgovor že g. dr. Rybár.

Nekoliko odgovora pa najde dr. Venezian tudi v članku »Slovani in Italijani«, ki ga priobčujemo na drugem mestu in ki je bil spisan že pred par dnevi ter prihaja danes ravno prav.

Ugodna vest za koroške Slovence. Iz »Slov. Naroda« doznajemo, da ustanovi ljubljanska kreditna banka v Celovcu svojo filijalko in začne z novim letom svoje poslovanje v Celovcu.

Nemci so že sicer poskušali vse možno, da bi banka ne dobila prostorov, ali sedni ta namen se jim ni posrečil. Banka je dobila lepe in primerne prostore.

Zabeležiti to ugodno vest naj povemo svoje mnenje, ki nahaja potrjenje tudi v nemških listih. Ti listi kar ne morejo prikriti svojega vznemirjenja, ki se jih je polastilo

vsled vesti o navedeni nakani ljubljanske kreditne banke. Nam ne pomorejo vsi shodi, vsi lepi ogajeviti govori, vsi ogorčeni protesti, vse deputacije in vse parlamentarne akcije, ako jih ne podpremo s praktičnim delom bodi na polju jezikovne pravice: z neizprosno dosledno rabo svojega jezika na sodiščih ter z nameščanjem slovenskih zavednih odvetnikov po vseh krajih, kjer bivajo Slovenci — bodi na polju gospodarskega utrjanja in osamevavanja po potih, katero nam je pokazala ljubljanska kreditna banka.

Nemško vpitje proti zahtevi po slovenski šoli in slovenski jezik. Nanesramno žaljenje od nemške strani, češ, da Slovenci naj vozijo gnoj in koplejo krompir in naj ne zahtevajo viših učilišč, ker njihov jezik ni sposoben za znanstvene svrhe, odgovarja »Domovina« v zaključku daljšega članka: Nemci naj že nehajo s svojo skrbjo za Slovence.

Mi vemo prav dobro, kakih šol potrebujemo... Nemci nam ne privoščajo slovenskih šol, očitajo nam pa, da naš jezik ni zadostno razvit za višje šole. To oporekanje je popolnoma prazno. Ko so na Hrvaškem začeli v srednjih šolah učiti hrvatsko, je bila hrvatska dete v primeri z današnjo slovenshino. In ko so odprli hrvatsko vseučilišče pred dobrimi tridesetimi leti, hrvatski jezik tudi ni bil še na tej stopinji, kakor je danes slovenshina. In nemščina?! Kako dolgo je vednostni pismeni jezik vseh strok? Kakih 50 let še le!!

Slovenski jezik je pripraven za učni jezik na vseh stopinjah. Dajte nam zahtevane šole! Ne nalagajte nam samo bremen! Pustite nas, da si po svoje uredimo svoj dom!

Proračun občine tržaške za leto 1904 bo izložen na javen vpogled od nedelje dne 29. novembra do sobote dne 12. decembra ob delavnih od 9. ure predpoludne pa do 2. ure popoldne ob nedeljah in praznikih pa od 10. ure predpoludne do 2. ure popoldne v sobi št. 12, II. nadstropje v mestni hiši.

V pojasnilo velč. gospoda Ludovika Šonca odgovarja »opazovalec«, da svoje prvo poročilo o zadevi don Bullota vzdržuje v polni meri.

Zraven tega pa še dostavlja, da obzaruje, da takov spoštovanj mož, kakoršen je velečas. gosp. Šonc, hodi po kostanj v ogenj za — enega Bullota!

Opazovalec.

Nove razglednice. »Slovensko planinsko društvo« v Ljubljani je priredilo nove razglednice po akvarelih gospe Duške Mančkošve v Trstu in g. Viktorja Feersterja. To so posnetki Bleda in Ljubljane, razgled na Rožnik in dvostruka karta razgleda z Rožnika na kamniške planine in Golovec. — Karte so umetniški izvedene in stanejo po 10 stot. Dvostrake pa 20 st. Dobivajo se pri »Slov. planinskem društvu« v Ljubljani.

Sad — kulture! Pišejo nam: Te dni sem šel po nekem tukajšnjem šetališču. Pred mano je šel neki kak 70 let star fino opravljen gospod, za mano pa dve deklici 12—14 let. Ti dve, na videz širliji, sta vedno lajali posnemaje pse, tako, da sem se vstavil in jel opazovati ti razdivjeni devici. Slutil sem, da je »lajanje« namenjeno pred mano čločeku starčku; povpešil sem torej korake z namenom, da poizvem vzrok takemu nedostojnemu vedenju. Ko me je stari gospod videl poleg sebe, mi je začel v pravi italijanshini tožiti tako-le:

»Mnogo sveta sem obhodil, a povsodi sem bil spoštovan, le tukaj v Trstu je sad latinske kulture tako dozorel, da človek že ni več varen hoditi na ulico! Bil sem v Krivošiji, kjer pravijo, da so ljudje še na pol divji; bil sem po raznih takozvanih nekulturnih krajih, a povsodi me je ljudstvo lepo pozdravljalo v — civilizovanem Trstu mi pa ne dajo miru, da-si nisem še nikdar nobeni živi duši storil nič zatega. Dogodilo se mi je že drugikrat, da so mi na prehodu s kamenjem razbili cilindri! Pokvarilo so mi več finih oblek z — blatom!«

Mož je bil tako razlaščen, da so mu tekle solze po licih, a meni je prišlo namisel ono vedno proslavljanje 2000 letne latinske kulture! — Jaz ne poznam dotičnega starčka in ne vem niti, kdo je, kaj je in od kod je! Ali vramotno je za Trst, da se na ulici zasramuje stare ljudij le zato — ker so stari!

Za makedonske begunce so nadalje darovali sledeči gg.:

Ivan Millonig 2 K. Zwitter 1 K. prej je bilo izkazanih 378 K 20 st., skupaj torej 381 K 20 st.

Dramatično društvo v Trstu priredi danes ob 4. in pol uri popoldne v dvorani »Narodnega doma pri sv. Ivanu noviteto za Trst: aliko iz ljudskega življenja v petih dejanjih »Marijana«, francoski spisala Dennery in Mallian, poslovenil Davorin Hostnik. — Cene: vstopnina 30 nvč. (60 st.); sedeži od I. do IV. vrste 40 nvč. (80 st.); sedeži od V. do VIII. vrste 30 nvč. (60 st.); sedeži od IX. do XII. vrste 20 nvč. (40 st.)

Tržaški sv. Jakobski godbi v Trstu so darovala sledeča društva: Delavsko podp. društvo 20 K. »Podporno in bralno društvo« 20 K. »Vseučilišni odesk bral. društva« 20 K. pevsko društvo »Adrija« 2 K. pevsko društvo »Zvonimir« 2 K.

Podpisani odbor »godbe« se zahvaljuje gorioimenjenim društvom in prosim, da bi se tudi druga društva spomnila godbe o prilikah, kadar se zbirajo v seje, občne zbornice, ali na zabave.

Slovansko pevsko društvo na Dunaju priredi dne 2. decembra velik koncert v dvorani hotela »Savoy« (VI. Mariahilferstrasse 81) pod vodstvom zborovodje Anatola Arhangelskega. Med pevskimi točkami I. dela programa so slovenske, češke, ruske, poljske, maloruske, srbske skladbe. V tem delu bosta sodelovala tudi koncertna pevka Elna Durumova in profesor Rudolf Reissig na »viola d'amour«. V drugem delu bosta svirala Fran Nábelek in Otokar Němeček; pevala pa bosta Jaroslav Fügner in kvartet akademikega društva »Slovenija«.

Zveza tržaških zadrug bo imela v ponedeljek, dne 30. t. m. v prostorih »Tržaške posojilnice in hranilnice« ob 7. uri zvečer svojo sejo.

Amerikanski zverinjak. V nekoliko dneh dospel v Trst velika ameriška menažerija divjih živali. Lastnica te menažerije je vdova Ehlbeck. Menažerija bo obsegala 32 kletk divjih živali ter postavi svoj šotor na prostoru »Fondo Coroneo«. Ta zverinjak je bil zadnjikrat v Trstu leta 1882.

Nova zaloga svežih kosti. Regina vdova Civran je zaprosila za dovoljenje, da postavi na zemljišču tab. št. 1620 pri sv. Mariji Magdaleni spodnji (nasproti hribu S. Pantaleona) zalogo svežih kosti. Eventuelne prigovore je predložiti pisмено na vložnem zapisniku tuk. magistratu do 14. decembra t. l., ali pa ustmeno dne 15. decembra komisijski, ki pride na lice mesta ob 10. uri 30 m. predpoludne.

Javno nasilstvo. 19-letni Vasilij Galovič iz Brinja na Hrvaškem, se ga je bil sinoči presneto nalezal. Vseled tega je okoli 10. ure omahovaje po trgu Goldoni vplil na vse pretege. Hotel je namreč peti. a mu ni šlo. Petje njegovo se je spreminjalo v vpitje, kar je grozno delovalo na živce redarjev, kateri imajo čuvati javni mir in red. Pristopila sta torej dva redarja k Galoviču ter mu velela, naj bo miren. A kaj se! Mesto da bi bil vbogel, je začel Galovič še bolj vpiti. Ker ju ni hotel ubogati, sta ga hotela redarja aretovati ter sta mu velela iti z njima. A Galovič tudi tega ni hotel ubogati. Ko je pa videl, da ga hočeta se silo vleči seboj, se je vrgel vznak na tla ter izjavil, da se ne premakne od tam. Redarja sta bila pa tako trmasta, da nikar nista hotela odjenjati od svoje zahteve. V to vrhu sta pristopila k ležečemu Galoviču ter ga skušala vzdigniti. A Galovič je vrazil človek: komaj sta bila redarja poleg njega je začel hreati z obema nogama proti njima s tako silo, da mu redarja nikar nista mogla blizu.

Poklicala sta še druga dva kolega na pomoč in slednji so vsi štirje vendar spravili Galoviča na inšpektorat, a od tu v zapor v ulico Tigor. A tudi oni so bili vsi štirje dobro zdelani: enemu je Galovič raztrgal suknjo, drugemu blače, tretjemu kapo in četrtemu rokav suknje.

Radi kuhanih hrustek. »Petarist« Anželj Tomasin, ki kuha hrustke na vogalu ulice del Salice in trga Barriera vecchia je sinoči doživel neprijetno presecačenje. Ko je stal okoli 6. ure poleg svoje ... prodajalnice in ob enem kuhinje, se mu je omahovaje približal neki pijani človek. Petarist mu je začel takoj z vso ljubeznjivostjo ponujati svoje blago. A oni, meni nič tebi nič, je brenil ob — kuhinjo ter isto prevrnil. Seveda so hrustke zletele na vse strani po mokrem cestnem tlaku. Petarist je od žalosti tako močno zavpil, da ga je slišal neki redar, kateri je na njegov vik takoj prihitel na lice mesta. Ko je redar videl, kaj se je zgodilo, se mu je »petarist« v srce zasmilil, a da bi reveža potolažil, je aretoval onega, ki mu je bil se svojo brcno provzročil žalost ter ga tiral pred policijskega uradnika. Ta je skušal od aretovanca zvedeti, zakaj da je prevrnil »petaristovo« kuhinjo. oni pa ni hotel tega povedati. Dejal je le, da mu je ime Ivo Meran, a ko ga je uradnik vprašal, koliko mu je let in od kje da je, odgovoril mu je oni, da se tega ne spominja. ker da je bil še čisto majhen, ko je prišel na svet ter da on izza mladih let ne pomeni ničesar.

Da bo imel časa malo pomisliti in se morda spomniti to, česar sedaj ne ve, ga je uradnik dal zapreti v javni hotel v ulici Tigor. Sumi se, da aretiraneč ni povedal pravega imena. »Petarist« trpi škodo štirih kron.

Radi nenravnosti je bil aretovan večeraj na prosti luki 24 letni težak Karol Fricke iz Reke, stanujoči v ulici Sv. Lazarja št. 6.

Drzna tatvina. Družina de Bianchi, stanujoča v ulici Sette Fontane št. 4, je sinoči mej 7. in 8. uro večerjala v kuhinji. Po večerji malo po 8. uri je šla gospa Rozalija de Bianchi iz kuhinje v neko sobo in tu zaspala, da so bili predali omare odprti. Pogledavši v razne predale je prišla takoj do prepričanja, da jej manjka več dragocenih predmetov. Po kratkem inventarju je konstatovala, da so jej bile ukradene tri zlate vratne verižice, vredne 84 kron, druga zlata vratna verižica, vredna 44 kron, srebrna žepna ura, vredna 24 kron, 2 zlata prstana, vredna 24 kron, še en zlat prstan z

dragocenim kamnom, vreden 60 kron in en par zlatih uhanov, vrednih 70 kron. Skupaj torej dragocenih predmetov za 306 kron.

Gospa Rozalija de Bianchi je takoj prijavila tatvino, katere je žrtva, na redarstveni inšpektorat v ulici Media.

Tat, ali, ako jih je bilo več, tatovi, so pa bili seveda toliko previdni, da so ostali nepoznani.

Najdena je bila na tukajšnji pošti novčarka z nekoliko novčiči in dvema zastavnima listoma. Kdor je izgubil, naj se oglasi v našem uredništvu.

»Škrat« je izšel večeraj popoldne ter prinaša mnogo lepih slik in zabavnega gradiva. Sploh opazimo pri tem listu stalen napredek v vsakem oziru. V dostojni obliki se bavi v prvi vrsti s politično satiro ter spretno porablja dnevne politične dogodke v to svrhu. Posebno se odlikuje večerajšnja številka tako glede vsebine, kakor glede izvirnih slik. »Škrat« pere v njej tržaški »konšiljo«, Tizio, Körberja, naše državne poslance, žigos sodne razmere na Korškem itd. Za uvodnik prinaša humoresko »Ponesrečena ekspedicijska klobas«. Mihec in Jakec se pogovarjata o samomoru tržaškega konšilja.

Ozirom na tako raznovrstno gradivo in na dobro vapele slike priporočamo mirnim srcom »Škrata« našim čitateljem.

Književnost in umetnost.

»Slovan«. Mesečnik za leposlovje, umetnost in prosveto. Ureja Fran Govčkar. Izdaja in zalaga Drag. Hribar v Ljubljani. — I. letnik »Slovana« leži pred nami. Zato je umestno, da izrečemo o njem svojo sodbo. Z velikimi obljubami je nastopil lani osorej, a danes smemo reči, da je naše nade celó nedkrilil. Tako krasno ilustriranega lista še nismo imeli Slovenci; glede zunanje opreme pa stoji »Slovan« v prvi vrsti najlepših umetniških listov. V vsaki številki sta bili po 2 umetni prilogi v 3—4 kratnem barvnem tisku in poleg teh je imel vsak zvezek do 10 večjih (za 1—2 strani) in manjših slik in ilustracij.

Zato je to lepo podjetje našlo vsestransko prijazno odziv ter si je »Slovan« pridobil takoj tliko laskavega priznanja in tako iskrenih simpatij ter se je hitro razširil po vseh slovenskih deželah. Danes ima naročnikov v vseh slojih našega naroda, saj je bil Govčkar-Hribarjev »Slovan« res slovenski list v besedi in sliki ter se more opravičiti trditvi, da je »Slovan« najlepši in najzanimivejši mesečnik slovenski.

»Slovan« je prinašal s pomočjo prvih naših poetov (S. Gregorčič, A. Aškerc, O. Zupančič, A. Gradnik, C. Golar, V. Spindler i. dr.) in pisateljev (Iv. Cankar, F. Govčkar, Jos. Kostanjevec, Zofka Kvedrova, dr. Fr. Zbanič, Ivo Šorli, Josip Brinar i. dr.), samo izvirne pesmi, novele, povesti in aktualne, poljudno pisane članke, zasledoval napredek slovenske in sploh slovanske kulture na vseh poljih prosvete, se zanimal za gledališče, glasbo in orozovalno umetnost, umetno obrt in tehniko, poročal in kritikoval najnovejšo literarno in umetniško in slovanske pojave ter bil najboljši informativni list za moderno književnost, umetnost in prosveto sploh. Poučni spisi krajšega obsega so bili vseskozi aktualne važnosti in splošne zanimivosti. Prišlasi je jedrnat, živahno in zanimivo pisane literarne essaye, umetniške študije, referate, članke iz naravoslovja, narodnega gospodarstva itd.

V politiko se »Slovan« ni vtikal, pač pa je zaspal vedno in povsod svoje uspredno, protireakcionarno, slovansko kulturno stališče.

Zato so našli v njem prostora pisatelji in umetniki vseh smeri in struj umetnosti, poezije in vede. »Slovan« pa hoče biti tudi praktičen list. Zato je podajal rednih poročil tudi s polja praktičnega življenja t. j. iz tehnike, fizike, arhitektonstva i. dr. V tem oziru »Slovan« nima enakega lista v Sloveniji.

»Slovan« je prinašal mnogoštevilne in velike ilustracije, najlepše reprodukcije izvirnih slik in kipov ter slavni tujih, zlasti slovanskih umotvorov.

Res da je ilustrativni del lista najdražji in pridobivanje dobrih slik najtežavnejše; vendar se založništvo »Slovana« ni strahnilo ni truda ni stroškov in je posebno v tem oziru napelo vse svoje sile, da ustvari s časom Slovenecem list, s kakršnim se bomo lahko ponašali tudi pred velikimi narodi. Založništvo si je pridobilo edino založno pravico nekaterih tujih in domačih krasnih izvirnih slik, ki jih prinese »Slovan« tudi v II. letniku v tribarvnem in drugačnem umetnem tisku.

»Slovana« torej svojim naročnikom vnovič najtopleje priporočamo. Tujih ilustrativnih židovskih in Slovonom sovražnih listov ne podpirajmo več, saj je »Slovan« glede teksta in ilustracij bogat, vse zahteve zadovoljujoč list!

Zato želimo, da najde »Slovan« tudi v II. letu poleg dosedanjih še novih prijateljev, naročnikov in sodelavcev, in smo preverjeni, da ostane »Slovan« v vsakem oziru najlepši in najboljši, najzanimivejši in najbogatejši slovenski mesečnik!

Naročnina znaša za vse leto (12 zvezkov 4—5 velikih pol) 12 K, za pol leta 6 K. — I. številka 2. letnika izide 1. dec. t. l.

Trgovina.

Borzna poročila dne 28. novembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05 $\frac{1}{2}$ —19.08 $\frac{1}{2}$, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.40—240.—, Francija K 95.00—95.30, Italija K 95.10—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.00—117.30, avstrijska ednotna renta K 100.40—100.70, ogrska krona renta K 98.30—98.60, italijanska renta K 101.90—102.30, kreditne akcije K 681.—683.—, državne železnice K 672.—675.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 738.—745.—, Srečke: Tisa K 327.—332.—, Kredit K 473 do 482, Bodenkredit 1880 K 294.—299.—, Bodenkredit 1889 K 288.—293.—, Turške K 142.—do 144.—, Srbske 2% K —.—

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.45
» » v srebru	100.35	100.30
Avstrijska renta v zlatu	120.55	120.70
» » v kronah 4%	100.50	100.50
Avst. investicijska renta 3 $\frac{1}{2}$ %	92.70	92.65
Ogrska renta v zlatu 4%	118.55	118.55
» » v kronah 4%	98.40	98.40
» » renta 3 $\frac{1}{2}$ %	89.65	89.90
Akcije nacionalne banke	1612.—	1613.—
Kreditne akcije	680.75	683.75
London, 10 Lstr.	239.52 $\frac{1}{2}$	239.50
100 državnih mark	117.15	117.15
20 mark	23.45	23.45
20 frankov	19.07	19.06
100 ital. lir	95.25	95.25
Cesaraki cekini	11.33	11.33

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 97.82, 5% italijanska renta 104.—, španjski exterieur 90.45, akcije otomanske banke 598.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana tuška renta 88.07, menjice na London 251.90, avstrijska zlata renta 102.75, ogrska 4% zlata renta 102.40, Landerbank —, turške srečke 139.50, parizka banka 11.27, italijanske moridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 12.13. Mirno.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89 $\frac{1}{2}$, Lombardi 3 $\frac{1}{2}$, srebro 26 $\frac{1}{2}$, španska renta 89 $\frac{1}{2}$, italijanska renta 103 $\frac{1}{2}$, tržni diskont 4.—, menjice na Dunaj 24.25, dohodki banke —, izplačila banke 275.000. Kolikor toliko trdna.

Tržna poročila 28. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.71 do 7.72, Rž za april K 6.68 do 6.69, za maj — do —, Oves za april K 5.49 do 5.51, za maj K — do —, Koruza za maj K 5.19 do 5.20.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: omejeno mirno, prodaja 20.000 met. st. nespremenjeno. Druga žita vzdržano Vreme: mraz.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 31 $\frac{1}{2}$, za marec 32 $\frac{1}{2}$, za maj 32 $\frac{1}{2}$, za september 33 $\frac{1}{2}$, vzdržano: kava Rio navadna loco 27.30, navadna realna 31.34, navadna dobra 35.37.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za november po 50 kg 38.75 frk, za marec 39.50 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za november 16.95, za december 17.—, za marec 17.45, za maj 17.75, za avgust 18.—, za oktober 18.30. Stalno (Vreme: dež).

London. Sladkor iz repe surov 8 $\frac{1}{2}$, Sh. Java 9.06 Sh. Mirno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptao K 64.75 do 66.50, za september K — do —, dec.-avg. 64.75 do 65.75, Concasse — in Melaspili promptao K 70 — do 71 —, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.39 do 67.80.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bočice dobare. Vzdržano. Nespremenjeno. 5 do 10 stot. poviška.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.65, rž za december 15.—, za januar-februar 15.—, za januar-april 14.75 (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.40, za december 20.65, za januar-februar 20.65, za januar-april 20.65 (mirno). — Moka za tekoči mesec 28.35, za december 28.35, za januar-februar 28.25, za januar-april 28.15 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 53.50, za december 53.25, za januar-april 53.—, za maj-avgust 53.25 (stalno). Spirit za tekoči mesec 38.75, za december 38.50, za jan.-april 38.75, za maj-avgust 39.50 (trdno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ usov nov 23—23 $\frac{1}{2}$ (mirno), bel za tekoči mesec 25.87 $\frac{1}{2}$, za decemb. 26.— (mirno) za januar-april 26.62 $\frac{1}{2}$, za maj-avgust 27.50, rafiniran, 57 $\frac{1}{2}$ —58.— Oblačno.

Insolvence.

Marko Kuziovič, trgovec poštstva v Zagrebu.

Brzjavna poročila »Avstr. Lloyd«.

27. november.

Lloyd. parnik »M. Bacquehem«, na potovanju v Kalkuto, je večeraj odšel iz Adena v Kurraheeh.

Lloyd. parnik »Kleopatra« na potovanju v Durbau, je večeraj dospel tja.

Lloyd. parnik »Kina« na potovanju v Kobe, odšel je večeraj iz Šangaja v Jokohamo.

28. november.

Lloyd. parnik »India« je odšel na povratku iz Santos, dne 24. t. m. iz Los Palmas na Reko.

Trgovina se zaklanja praščili.

Včeraj 28. novembra je bilo pripeljanih na trg 86 praščičev, od kojih se je pa zelo malo prodalo.

Blago je bilo namreč mokro, in povpraševanje po blagu zelo malo, vseh česar je bila kupčija sploh mrtva.

Blago je bilo vse srednje ter se je prodajalo povprečno po 100 K.

Loterijske številke, izžrebane dne 28. novembra:

Trst 72 78 8 14

19-letni mladenič, vešč slovanskega in nemškega jezika, išče službo za pol težaka. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Pozor!

395 komadov samo gld 1.85.

1 krasna ura s 24 urnim tekom s posrebrneno, verižico; 1 krasna spila za kravate se simli biseri; 1 prstan s ponarej. kamnom za možke ali ženske; 1 garnitura gumbov za manšete, srajo in ov atnik, jamčeno iz 3 double zlata; 6 žepnih rut iz pristnega platna; 1 krasna pisalna oprava iz niklja 1 lepo toiletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1 lepo dišeče toiletno milo; 1 beležnica; 12 komadov umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa; 72 pisalnih peres in še 290 različnih komadov, koji so v hiši koristni.

Pošilja po povzetju ali predplačilu.

H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož z 2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsakemu po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

Zaloga

glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih čeških tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmerno. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se najtoplje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14.

(akozí dvorišče).

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakov in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med Dr. Makso Brillant

v TRSTU

ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.

Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.

ORDINIRA od 9.—12 predp., 3.—5. popol.

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor sten-skih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Posredovalnica služb

trgovskega izobraževalnega društva

se nahaja v društveni sobi v ulici Torre bianca 16, I.

Uradne ure: 4—6 popoldne.

Službo išče:

en manifakturist, en jestvinar, en kontoarist.

Ponudbe na društvo.

Velik dohod
snovij za možke in
ženske obleke
same novosti.

Bogat izbor
drobnarij za krojače
Naslednik FR. HITTY
Alojzij Galperti
TRST
Barriera vecchia 13.

